

Kompetenční roviny ve vzdělávání příslušníků Policie ČR K PROBLEMATICE KORUPCE

Problematika korupce je v policejním vzdělávání přítomná ve třech základních kompetenčních rovinách: v rovině kognitivní (poznatky-fakta), v rovině dovedností, která předchází rovinu částečně zahrnuje a přenáší jí do aktivit (dovednosti a schopnosti), a v rovině postojové, která je určována hodnotami.

Kognitivní rovina problematiky je do značné míry neproblematická. Dostupné výukové materiály bohatě saturují potřebu fakt o fenoménu korupce – namátkou můžeme jmenovat databanku materiálů na CD Etika a korupce (OVSPŠ), publikace Korupce (Dufková, I. – Zlámal, J.) a Policejní etika (Herzogová, Z.), ale i intranetové stránky odboru vnitřní kontroly Policejního prezidia ČR.

Tyto a řada dalších obsahují informace o charakteristikách korupce, příčinách a mechanismech jejího fungování, indikátorech korupčního jednání, statistických přehledech zachyceného výskytu korupce, legislativní úpravě činů vykazujících znaky korupčního jednání, důsledcích korupce apod., a to zejména v kontextu Policie ČR.

Úkolem vzdělávání v této rovině je především zajistit, aby si studenti potřebné informace osvojili (a v této rovině jde o jednoduchý modus zapamatování), případně aktualizovat příslušné didaktické pomůcky a data (zejména legislativního a statistického charakteru) a doplňovat informace k těm oblastem problematiky, které zatím nejsou dostatečně rozpracovány (informace o praktických postupech policisty v situacích korupční výzvy).

Pokud bychom zůstávali pouze při kognitivní rovině vzdělávání k problematice korupce, policisté by se v této problematice orientovali, znali by řadu informací, ale hrozilo by riziko, že je nebudou s to spojit s vlastní praxí a tam, kde je to možné, je aplikovat. A jako takové by příslušné informace postrádaly jiný než intelektuální význam.

V rovině dovedností proto student aplikuje získané informace (o tom „jak co dělat“) v reálné (nebo simulované) praktické situaci. Významnou roli v této rovině hrají právě informace o praktických postupech policisty v situacích korupční výzvy a pro policejní management i informace o prostředcích a metodách prevence, odhalování a postihu korupčního jednání policistů. Osvojení kompetencí této roviny (získání praktické dovednosti, „zručnosti“ v jednání ve vztahu ke korupčním situacím) je daleko náročnější, než je tomu u roviny kognitivní – časově i metodicky.

Pokud dosahujeme i naplnění úkolů vzdělávání v rovině dovedností, dostáváme se na poli boje proti korupci o významný krok dále – policisté jsou pak schopni správně „číst“ situace potenciálně korupčního charakteru, patřičně v nich reagovat či jim předcházet.

Avšak i kdyby policejní vzdělávání k problematice korupce sebelépe zajišťovalo osvojení kompetencí jak v rovině kognitivní, tak i v rovině dovedností, pro prevenci korupce mezi samotnými příslušníky Policie ČR by toho přesto nebylo učiněno dost. Správné pochopení základních informací a zvládání adekvátních postupů nezaručí totiž to, co je v této oblasti nejdůležitější – správné rozhodnutí v situaci korupční výzvy. Zásadní pro rozhodnutí v takové situaci nejsou totiž informace nebo dovednosti, nýbrž hodnoty a postoje jednotlivce.

Základní hodnoty Policie ČR – profesionalita, nestranost, odpovědnost, ohleduplnost, bezúhonnost – jsou explicitně vyjádřeny v Etickém kodexu Policie ČR a v doplňkovém výkladu. Vzhledem ke korupci obsahuje tento kodex navíc jasný závazek „zásadně odmítat jakékoliv korupční jednání, netolerovat tuto protizákonnou činnost u jiných příslušníků Policie České republiky, odmítnout dary nebo jiné

výhody, jejichž přijetím by mohlo dojít k ovlivnění výkonu služby“. Mohli bychom také mluvit o požadavku takových charakterových vlastností policisty, jako jsou čest, slušnost a poctivost.

Problémem je zde však možnost rozdílného pojetí hodnot mezi jejich (centrálně) profesním a individuálním zvýznamněním. Nelze totiž automaticky předpokládat, že tyto hodnoty či pojmy jsou evidentní, sebe sama vysvětlující. Pro každého člověka mohou nabývat odlišných významových odstínů – a to včetně naprosté významové neviditelnosti či prázdnoty. Chceme-li tedy překrýt profesní zvýznamnění jednotlivých hodnot s individuálními, nemůžeme si vystačit s jejich definováním ve stylu slovníkových hesel jazykem filozoficko-etického nebo právního slangu.

VPS a SPŠ MV v Praze se proto rozhodla vytvořit takový výchovně-vzdělávací materiál, který by nebyl – tak jako řada jiných – zaměřený primárně kognitivně. V rámci programu MV v oblasti prevence kriminality pro rok 2008 vytvořila za spolupráce dalších subjektů výchovně-vzdělávací materiál „Korupce v příbězích“, který sestává ze 3 ilustrovaných brožur, z nichž každá obsahuje různý příběh složený z epizod z policejní praxe příslušníků služby pořádkové policie a služby dopravní policie P ČR. Tento materiál se soustředí na korupci jako na problém volby mravního charakteru a plasticky demonstruje proces korupce i s jejími důsledky jako proces životní a profesní zkušenosti, nikoli jen jako učební látku.

Formát brožur je inspirován formou, která se označuje jako gamebook (neboli hra-kniha či kniha hrou). Jde o formát, kdy je příběh rozdělen do mnoha očíslovaných oddílů.

Na konci těchto oddílů je obvykle několik možností, jak by v té které situaci čtenář-hráč mohl zareagovat. Tyto možnosti pak obsahují i odkaz na příslušný oddíl, kde příběh pokračuje nebo končí v souladu s učiněnou volbou. Klíčové volby jsou navíc doprovázeny komentáři poskytujícími informaci právního charakteru, ale také mravní apel nebo poznámku k psychosociálním souvislostem tam, kde je to vhodné. Tento formát založený na volbách a rozhodnutích v různých situacích se pro tematiku korupce jeví jako naprosto optimální zejména tehdy, pokud korupci chápeme jako otázku mravní volby.

Každý gamebook je psán autorem odlišného profesního zázemí – metodikem pro vzdělávání, pracovníkem nevládní organizace a příslušníkem Policie ČR.

První gamebook vychází z prostředí služby pořádkové policie a je zaměřen na situace, u kterých nelze říci, že by byly veskrze korupčního charakteru. Jde o situace a výzvy takového druhu, které mohou za určitých okolností být určitou předehrou ke korupci a za jiných okolností naprosto nevinými drobnostmi, jejichž přijetí by v některých případech mohlo být dokonce i žádoucí. Gamebook proto nese podtitul „Šedá zóna drobností“ a žádné jednání v něm nevyústí ani v trestní, ani jen kázeňské řízení. Jakkoli proto může mít někdo pocit, že tu „vlastně o nic nejde“, jde tu o hodně: o základní etické nastavení přístupu k policejní službě, o soudnost při posuzování rizika potenciálně korupční situace, a to zejména v té nejnenápadnější rovině.

Druhý gamebook vychází z prostředí služby pořádkové policie a je zaměřen zejména na situace tvrdě korupčního charakteru – proto nese výmluvný podtitul „Korupce“.

Autorovi se zde podařilo velice dovedně demonstrovat celý vývoj korupčního jednání, onu spirálu od původní jednotlivé výzvy až ke stavu, kdy ze spleťtí závaznosti „nelze ven“ bez vážné újmy.

Třetí gamebook vychází z prostředí služby dopravní policie a zahrnuje situace jak tvrdě korupčního rázu, tak charakteru drobností a laskavostí, ale tematizuje i situaci různého chápání kolegiality a vztahu podřízený-nadřízený v souvislosti s korupční výzvou. Gamebook nese podtitul „Stalo se“ jako připomínku faktu, že jde o situace reálné, které vycházejí z autorovy profesní zkušenosti.

Gamebooky byly prezentovány v lednu 2009 na zasedání stálé protikorupční komise Policie ČR v Solenicích a po zavedení korektur distribuovány na vyšší a střední policejní školy i školní policejní střediska. Dále jsou rozesílány na krajská ředitelství policie k další distribuci na obvodní a místní oddělení Policie ČR a na základní útvary služby dopravní policie. Nyní je již jen na čtenářích-hráčích, aby materiál zhodnotili – sami pro sebe i ve zpětné vazbě projektovému týmu.

Mgr. Bc. Jiří SÚVA
Vyšší policejní škola
a Střední policejní škola MV
v Praze
Středisko pro výchovu
k lidským právům

Ilustrace
Borislav DIMITROV

MEZINÁRODNÍ SEMINÁŘ

VE VPŠ A SPŠ MV V HOLEŠOVĚ: Aplikace nových poznatků z kriminalistiky do výuky na policejních školách

Je již dobrým zvykem, že se v pravidelných intervalech setkávají učitelé odborných předmětů z policejních škol na pracovních jednáních, která jsou zaměřena na výměnu zkušeností a na aplikaci nových poznatků z praxe do výuky.

Pomyslný štafetový kolík převzalo Předmětové oddělení kriminalistiky ve VPŠ a SPŠ MV v Holešově, které uspořádalo 23. 2. a 24. 2. 2009 pracovní jednání učitelů kriminalistiky. Zúčastnili se jej učitelé z VPŠ MV v Brně, VPŠ MV v Jihlavě, VPŠ a SPŠ MV v Praze, VPŠ MV v Pardubicích. Pozvání přijali také kolegové ze zahraničních partnerských škol – učitelé kriminalistiky ze SOŠ PZ Košice a Szkoły Policji v Katovicích. Mezi hosty byli i zástupci z Justiční akademie v Kroměříži a Ústavu soudního lékařství a medicínského práva LF UP a FN Olomouc.

Cílem setkání bylo seznámení učitelů s novými poznatky v oblasti kriminalistické praktické činnosti a možnosti aplikace těchto poznatků do výuky. Dále navázání nových kontaktů a upevnění stávajících vazeb jak mezi učiteli kriminalistiky jednotlivých VPŠ a SPŠ včetně partnerských zahraničních škol, tak mezi učiteli a předními odborníky kriminalistické praxe. V neposlední řadě také výměna zkušeností při realizaci zkrácené základní odborné přípravy.

První den jednání byl věnován problematice fyziodetekce, kterou velice fundovaně přednesla pplk. JUDr. Zuzana Doh-

nalová z Kriminalistického ústavu Praha. V poměrně obsáhlé přednášce se nejdříve zmínila o historii fyziodetekce v České republice, aby se posléze zaměřila na praktické provedení fyziodetekčního vyšetření a jeho právní úpravu. Také pohovořila o možnostech využití psychologa při fyziodetekčním vyšetření. Pro posluchače atraktivní část přednášky tvořily zejména vlastní zkušenosti a postřehy přednášející s využitím metody fyziodetekce v jednotlivých kauzách, např. případ manželů Stodolových. Druhým lektorem z Kriminalistického ústavu Praha byl pplk. Ing. Pavel Zikmund, vedoucí oddělení evidence požadavků, který nejprve v krátkosti seznámil, jakým způsobem se Kriminalistického ústavu Praha dotkla reforma Policie ČR (vznik Kriminalisticko-technické a znalecké služby, nová organizační struktura KÚP). Hlavním obsahem jeho přednášky byla však problematika balení stop pro znalecké zkoumání a nejčastěji se vyskytující nedostatky. Na názorných příkladech ukázal často se opakující chyby (nevhodný obalový materiál, nedostačující označení a popis stop) a prezentoval vhodnou balicí techniku a správné označení stop.

Velké pozornosti se těšily prezentace plk. JUDr. Luboše Valeriána, Ph.D., vedoucího odboru obecné kriminality Krajského ředitelství Policie Severomoravského kraje, s názvy „Násilná trestná činnost páchaná osobami s psychickou zátěží“ a kauza „Žlutý vrch“. Poutavě a s nadhledem popisoval případy zvláště závažné násilné kriminality, které vyšetřoval.

Následovaly prezentace zahraničních účastníků. Posluchači byli seznámeni s výukou kriminalistiky a postavením kriminalistiky v systému policejního vzdělávání v Polsku a na Slovensku. Zajímavou zkušenost prezentoval slovenský zástupce, který informoval, že v rámci odborného vzdělávání se učitelé kriminalistiky pravidelně zúčastňují výjezdů k závažným trestným činům jako členové výjezdové skupiny Krajského ředitelství PZ Košice.

Závěrečným bodem prvního dne jednání byla výměna zkušeností s výukou kriminalistiky na jednotlivých policejních školách v České republice. Všichni zainteresovaní se shodli, že zkrácením Základní odborné přípravy nově nastupujících policistů byla výuka kriminalistiky zredukována na sotva dostačující úroveň, a proto je potřeba k výuce přistupovat co nejzodpovědněji. Řešením by bylo navýšení časové dotace hodin včetně praktických cvičení v předmětu kriminalistika.

Pro zájemce uskutečnili pořadatelé prohlídku areálu a speciálních učeben VPŠ a SPŠ MV v Holešově.

Hlavní náplní druhého dne zaměstnání byla exkurze na Odboru kriminalistické techniky a expertiz Krajského ředitelství Policie Severomoravského kraje ve Frýdku-Místku. Vedoucí odboru mjr. Ing. Jan Aufart seznámil účastníky s historií vybudování odborného policejního úvaru. Následovala prohlídka vybraných pracovišť s popisem jejich činností. Jednalo se o daktyloskopii, biologii, chemii, fotografii, trasologii, mechanoskopii, grafickou a počítačovou expertizu.

Na závěr dvoudenního jednání si zúčastnění vyměnili kontakty a od pořadatelů obdrželi pamětní listy a CD nosiče s prezentacemi jednotlivých přednášejících. Účastníci hodnotili pracovní setkání velmi pozitivně a vyjádřili přání, aby obdobných setkání bylo více.

plk. JUDr. Milan VICHLEND, Ph.D.

VÝROČNÍ ZPRÁVA

NADACE POLICISTŮ A HASIČŮ –

VZÁJEMNÁ POMOC V TÍSNI

ZA ROK 2008

Zřizovatel:

JUDr. Stanislav Gross, genpor. JUDr. Jiří Kolář, genmjr.
Ing. Miroslav Štěpán, Nezávislý odborový svaz Policie ČR,
zastoupený JUDr. Milanem Štěpánkem, Odborový svaz
hasičů, zastoupený JUDr. Zdeňkem J. Oberreitem.

Sídlo Nadace: MV ČR, Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

Poslání Nadace:

Cílem Nadace je pomoci zlepšit životní podmínky dětí policistů a hasičů, kteří zemřeli při výkonu služby, v přímé souvislosti s ní nebo pro její výkon a policistů a hasičů těžce tělesně postižených následkem zranění utrpěného v přímé souvislosti s výkonem služby.

K dosažení uvedeného cíle Nadace zejména:

- a) získává a soustřeďuje finanční prostředky na účet Nadace,
- b) organizačně a finančně zajišťuje aktivity související s uvedeným účelem,
- c) rozvíjí vzájemnou spolupráci s dětmi pozůstalými po policistech a hasičích a s jejich rodiči a pomáhá jim,
- d) rozvíjí vzájemnou spolupráci s partnerskými organizacemi v České republice i v zahraničí.

Orgány Nadace:

Správní rada, je statutárním orgánem, řídí Nadaci, spravuje její majetek a rozhoduje o všech záležitostech Nadace. V roce 2008 pracovala v tomto složení:

Předseda správní rady:

MUDr. Mgr. Ivan Langer

Členové správní rady:

Mgr. František Bublan

JUDr. Miloslav Dočekal

JUDr. Stanislav Gross

plk. Mgr. Vladimír Husák

brig. generál Mgr. Oldřich Martinů

JUDr. Vladimír Mühlfeit – do 1. 7. 2008 člen správní rady

Zdeněk Jindřich Oberreiter – od 1. 7. 2008 člen správní rady

genmjr. Ing. Miroslav Štěpán

JUDr. Milan Štěpánek

Dozorčí rada, která je kontrolním orgánem Nadace.

Předseda dozorčí rady:

Zdeněk Jindřich Oberreiter – do 1. 7. 2008 předseda dozorčí rady

Zdeněk Juřík – od 1. 7. 2008 předseda dozorčí rady

Členové dozorčí rady:

Bc. Daniel Bláha

JUDr. Petr Ibl

Nadační jmění:

Základní nadační jmění činí 500 340 Kč. Působnost Nadace je na celém území České republiky.

Činnost Nadace v roce 2008:

V roce 2008 se vlastní činnost orientovala zejména na:

- a) získání prostředků pro Nadaci,
- b) poskytování příspěvků a péče o děti a neúplné rodiny po policistech a hasičích, kteří zahynuli při výkonu služby.

Ad a)

V roce 2008 byly Nadací získány finanční prostředky ve výši 4 569 393 Kč. Příjmy Nadace byly peněžní dary právnických a fyzických osob, finanční částky získané výtěžky z pořádání různých kulturních a sportovních akcí a úroky z uložených finančních částek.

Za vysoce pozitivní můžeme označit skutečnost, že podstatná část finančních prostředků byla získána od samotných policistů, hasičů a občanských zaměstnanců MV a dalších sympatizujících soukromých osob – 3 294 535 Kč. Ocenění a poděkování si zaslouží

všichni ti, kteří přispívají pravidelnými částkami formou strhávání si měsíčně určité částky z platu. Například od policistů a občanských zaměstnanců Správy Středočeského kraje Ústí nad Labem bylo touto formou příspěvků za necelé tři roky získáno přes 1 000 000 Kč.

Nejzdařilejší akcí roku 2008, kterou Nadace policistů a hasičů, ve spolupráci s Nadací ČEZ uspořádala při zahájení, v průběhu a závěru Mezinárodního filmového festivalu v Karlových Varech, byla akce Oranžové kolo, kdy se do pedálů kol opřely nejen osobnosti filmu, politiky i sportu, ale i běžní návštěvníci festivalu. Kromě velké propagace Nadace policistů a hasičů, byla získána částka 247 556 Kč

Další zdařilou akcí byly například slavnosti bojových umění v Karviné, kde účastníci předali na účet Nadace 40 000 Kč. Koncert, který proběhl v závěru roku ve Františkových Lázních a který pořádali spolu s městem i příslušníci Integrovaného záchranného systému v Chebu přinesl na konto Nadace téměř 20 000 Kč.

Velmi zdařilou akcí bylo již tradiční dvoudenní kulturní a společenské předvánoční setkání rodin, o které Nadace pečuje, v Praze. Setkání začalo pietním aktem k uctění památky všech policistů a hasičů, kteří obětovali život při plnění služebních povinností, pokračovalo slavnostním večerem v pražském paláci Žofín, návštěvou Pražského hradu – jeho reprezentačních prostor – a bylo ukončeno posezením u vánočního stromečku. Dar Odborového svazu hasičů 60 000 Kč byl využit na uspořádání vánočního posezení u stromečku, dar Odborového svazu policie 31 000 Kč byl předán dětem ve formě šeků na nákup dárků.

Největší přispěvatelé:

Policie ČR – dary: 2 377 730 Kč

HZS – dary: 617 344 Kč

Nadace ČEZ: 247 556 Kč

ČSOB: 100 000 Kč

Global Asistent: 100 000 Kč

Asavet s. r. o.: 100 000 Kč

Raifisenbank: 100 000 Kč

Česká Rafinerská: 100 000 Kč

Imperiál Tobacco: 50 000 Kč

Pojišťovna VZP: 90 000 Kč

Ad b)

V roce 2008 Nadace pečovala o 62 dětí z 42 neúplných rodin. Tyto rodiny byly zahrnuty do celoroční péče.

Pro děti, které ztratily otce při výkonu služby policisty nebo hasiče od roku 2001 do současnosti, Nadace zabezpečila životní pojištění a stavební spoření ve výši 1 000 Kč měsíčně.

Plně zdarma se podařilo žádajícím maminkám s dětmi, ve spolupráci se Zdravotní pojišťovnou MV a Lázeňským léčebným domem Praha v Luhačovicích, zajistit komplexní lázeňské pobyty.

Opětovně, za úzké spolupráce a pomocí Zařízení služeb MV, se potěšit skutečnou společnou týdenní nadační dovolenou v rekreačním objektu Zařízení služeb MV v Červené nad Vltavou, které se zúčastnilo 57 osob ze 24 rodin o které Nadace pečuje, a to zcela zdarma.

Druhé čtrnáctidenní nadační zahraniční dovolené v Polsku u moře se zúčastnilo 13 „nadačních“ dětí.

V závěru roku děti dostaly dárky, vitaminy a rodiny obdržely knihy v hodnotě 3 000 Kč.

Z forem krátkodobé pomoci byly schváleny pro všechny děti, o které Nadace pečuje, jednorázové finanční výpomoci na každé dítě po 20 000 Kč, které jsou používány především při neplánovaných rodinných vydáních, spojených se zahájením a průběhem školní docházky, prázdninovými a léčebnými výlohami atd.

Šestý rok nadační péče však staví stále více do popředí nejen péči jednorázovou, ale již finanční, nebo rekreační, ale především je oceňována pomoc při řešení osobních či rodinných problémů, které ženy s dětmi nejsou schopny samy zvládat, ale již jde o ztrátu zaměstnání, pomoc s umístěním dětí do škol, právní pomoc atd.

Hospodaření Nadace:

Ve zprávě nezávislého auditora ze dne 1. 3. 2009 je konstatováno, že

„veškerá činnost Nadace a čerpání finančních prostředků je v souladu se zákonem č.

227/1997, o nadacích a nadačních fondech ve znění pozdějších novel a doplňků, se schváleným statutem a vnitřními směrnici.“ Po

provedeném auditu zní výrok auditora „Bez výhrad“. To dotvrzuje i skutečnost, že je hospodařeno s kladným hospodářským výsledkem.

Příjmy činily 4 569 393 Kč

Výdaje činily 1 990 854 Kč

Z celkových výdajů bylo na pomoc pozůstalým dětem vynaloženo 1 851 042 Kč. Mimo to dalších cca 700 000 Kč bylo těmto rodinám poskytnuto ve věcném plnění vyplývajícím ze smluvních ujednání se sponzory.

Na zajištění chodu Nadace, mimo výdajů na propagaci /82 589 Kč/, provedení auditu finančního hospodaření /15 000 Kč/ a bankovních poplatků z Nadačního účtu /12 063 Kč/, bylo vynaloženo celkem 30 159 Kč, což činí 1,5 % celkových ročních výdajů Nadace. /Při připočtení výdajů na propagaci, audit a bankovní poplatky, což činí 109 652 Kč, jsou celkové vynaložené náklady 139 811 Kč, což činí 7 % z celkových ročních výdajů Nadace./

Vynaložené výdaje jsou plně v souladu s ustanovením § 22 zák. č. 227/1997 Sb. ze dne 3. září 1997 o nadacích, nadačních fondech ve znění pozdějších norem a doplňků.

Rozdíl mezi příjmy a výdaji roku 2008 ve výši zůstatku 7 389 676 Kč se převádí do roku 2009.

K 1. 1. 2009 má Nadace finanční prostředky ve výši 6 889 336 Kč se kterými je možno v roce 2009 disponovat a dále částku 500 340 Kč, základního jmění Nadace, která je uložena u ČSOB jako cenné papíry.

V roce 2008 splnila Nadace plně své poslání. Po šesti letech své existence je nadále stabilizovanou, úspěšnou, společensky respektovanou, uznávanou organizací s jasně definovanou činností, kdy převážnou část finančních prostředků získává od policistů, hasičů a občanských pracovníků MV.

Pro následné období má vytvořeny všechny předpoklady pro další trvalé a úspěšné působení. Svoji činnost nadále plně zaměří na péči o pozůstalé neúplné rodiny s dětmi po policistech a hasičích, kteří při výkonu služby přišli o život, a to především v oblasti rekreační, rehabilitační, lázeňské a na finanční pomoc těmto rodinám. Dále na systémovou pomoc a péči o policisty a hasiče těžce tělesně postižené následkem zranění utrpěného v přímé souvislosti s výkonem služby.

Výroční zpráva Nadace policistů a hasičů – vzájemná pomoc v tísni za rok 2008 byla dne 5. 3. 2009 projednána Dozorčí radou Nadace s doporučením Správní radě ji projednat a schválit. Správní rada na svém zasedání dne 10. 3. 2009 projednala a schválila Výroční zprávu Nadace policistů a hasičů – vzájemná pomoc v tísni za rok 2008.

V Praze dne 10.3. 2009

Za správnost:

ředitel Nadace

PhDr. Vladimír ŠUTERA, CSc.

a předseda Správní rady Nadace

MUDr. Mgr. Ivan LANGER

SVĚTLA A STÍNY

OSTRAVSKA

Brutální loupeže

Dva mladiství, teprve 15 a 17letí mladíci, byli vzati do vazby pro podezření ze série trestných činů loupeží a krádeží. Patnáctiletý mladík byl obviněn z provedení loupeže, výtržnictví, vydírání, ublížení na zdraví i neoprávněného držení platební karty. Od 16. 10. 2008 do 18. 11. 2008 v Ostravě-Radvanicích, ve Slezské Ostravě i na mostě Miloše Sýkory brutálně napadl v pěti případech své oběti (jak muže, tak ženy). Cílem mladíka byl majetek poškozených. Mladík napadeného 32letého muže kopl tak, že upadl, schoulil se do „klubíčka“ a bránil si tašku pod tělem. Obviněný jej nejméně 5x kopl do obličeje i hlavy, způsobil mu pohmoždění obličeje, kolene i lokte se zhruba 14denní dobou léčení. Mladík pak odcizil tašku poškozeného, kterou sice po zhruba 20 metrech odhodil, nicméně odcizil mobilní telefon i další věci z tašky, asi za 9 300 korun.

Na mostě Miloše Sýkory obviněný spolu se sedmnáctiletým mladíkem a dalším pachatelem, přistoupil zezadu k 36leté ženě, škubnutím za bundu ji shodil na zem. Žena si zakrývala po pádu obličej, pachatelé ji opakovaně kopali, jeden z nich jí sundal ruce z obličeje, opakovaně ji udeřil pěstí do nosu i oka. Léčení zranění si vyžádalo dobu delší než 7 dnů. Z kapes ženiných kalhot, i přes její odpor, pachatelé odcizili mobilní telefon, finanční hotovost ve výši 2 000 korun a další věci za celkem zhruba 5 100 korun.

Dne 18. 11. 2008, kolem 12.40 hodin, přistoupil obviněný zezadu k 63leté ženě a uchopil její kabelku, kterou držela v ruce. Žena tašku přitiskla na břicho, o kabelku se začali přetahovat, ženu pak mladík udeřil pěstí do obličeje, načež oběť samozřejmě upadla na zem. Muž oběť nejméně pětkrát kopl do těla, žena volala o pomoc. K místu přišla 20letá žena, proto obviněný svého jednání zanechal. Ženě však způsobil hematomy obličeje, zhmožděninu hrudníku, doba léčení není dosud stanovena. Mladou ženu oslovil obviněný slovy „Co tady čumíš? Jestli to oznámíš, tak si tě najdu a zabiju tě“. Ženu vyzval, aby mu vydala svůj mobilní telefon, ta to však odmítla a šla na pomoc oběti ležící a plačící na zemi. K místu činu se díky volání přiblížili další lidé, proto pachatel utekl.

Škoda, kterou patnáctiletý mladík způsobil, přesahuje 19 000 korun. Mladík prý již ve škole projevoval agresivní chování, v současnosti na něj podalo Okresní státní zastupitelství Ostrava obžalobu pro provinění krádeže a porušování domovní svobody.

Sedmnáctiletému mladíkovi sdělil policejní komisař obvinění pro provinění krádeže, loupeží a ublížení na zdraví, výtržnictví i porušování domovní svobody. Muž byl již uznán vinným za provinění krádeže. Soud mladíkovi „dal šanci“, upustil od uložení trestního opatření, se stanovením zkušební doby v trvání šesti měsíců. Na mladíka však byly navrženy další 3 obžaloby pro provinění krádeže, porušování domovní svobody a loupeže.

Mladík spolu s dalším pachatelem vytlačil okno v přízemí rodinného domu v Ostravě-Radvanicích, na Lipinské ulici, a odcizil barevnou televizi, čímž způsobil škodu za zhruba 2 000 korun.

Dále sedmnáctiletý mladík spolu s dalšími asi deseti pachateli obstoupili 29letého muže, po předchozí verbální rozepři jej jeden z pachatelů kopl nebo udeřil pěstí zezadu do hlavy. Pachatelé pak začali muže střídavě bít do oblasti hlavy, hrudníku i zad. Muž upadl na zem, kde byl kopán a bit pěstmi. Jeden z pachatelů chytil muže za ruce, další mu prohledal kapsy a odcizil z kapsy telefon. Pachatelé se po loupeži rozutekli. Muž utrpěl zranění spočívající v pohmoždění hlavy, hrudníku, rozsáhlé hematomy obou víček, tváře, krvácení do spojivky. Doba léčení přesahuje sedm dnů, způsobená škoda na majetku se pohybuje kolem 1 200 korun.

Dne 9. 11. 2008, kolem 00.45 hodin v Moravské Ostravě, Na Černé louce, obviněný spolu s dalším pachatelem, přistoupil k 18letému poškozenému, kterému výhružně „zavlelel“, aby vydal peníze, nebo uvidí. Poškozený v obavách vydal 15 korun v mincích, obviněný mu však „prošácoval“ kapsy a dotazoval se na další peníze. Poškozenému pak vytáhl z kapsy kalhot klíče a finanční hotovost 50 korun v mincích. Oběť chtěla odejít, obviněný jej však strhl za rukáv bundy k sobě a vyzval muže k vydání řetízku a prstenu. Později muže dostihli a vyžadovali vydání mobilního telefonu. Muž telefon nechtěl vydat, byl udeřen pěstí do obličeje, o mobilní telefon „přišel“. Škoda v tomto případě činí 4 000 korun.

Celkem sedmnáctiletý mladík způsobil škodu přesahující 13 000 korun. Předmětné série loupeží jsou atypické svou brutalitou a zdánlivě nízkou škodou i bolestivými zraněními obětí. Oběma mladistvým hrozí trest odnětí svobody až na pět let. Dospělý pachatel by mohl být sankcionován trestem odnětí svobody až v délce deseti let, u mladistvých se trestní sazba snižuje na polovinu.

Falešný kontrolor

Výjimečný případ vyšetřují v současnosti ostravští policisté. Trestný čin je odlišný od převážné většiny dalších, právě osobou pachatele. Policejní komisař sdělil obvinění pro trestný čin podvodu 50letému muži, pohybujícímu se na invalidním vozíku.

Obviněný provedl v době, od 2. 12. 2008 do 8. 12. 2008, celkem osm „kontrol“ různých provozoven na území celé Ostravy. Scénář byl vždy stejný. Muž na invalidním vozíku navštívil provozovnu, předložil smyšlený průkaz Státní obchodní inspekce č. 36587 na jméno Bc. Lubomír Hloušek, a prováděl „kontrolu“, nalezl „pochybení“ personálu a uložil blokovou pokutu, většinou ve výši 2 500 korun. Pokud neměli zaměstnanci tuto uloženou částku, pokutu snížil. Největší uložená pokuta byla ve výši 5 000 korun. Služební průkaz si obviněný vyrobil sám. Po uložení pokut dokonce vypsál inspekční listy, které si přinesl s sebou. Formulář inspekčních listů zakoupil v papírnicku.

Personál provozoven „nachytl“ při kontrole zdravotních průkazů, buď scházel záznam o hygienickém minimu, nebo průkaz neměl personál u sebe. Třikrát si „vystačil“ s prošlou záruční dobou na krabičky žvýkaček. Celkem tak muž

„vymámil“ 17 500 korun, původně však celkem požadoval 26 000 korun.

Lidové moudro „s jídlem roste chuť“ pak gradovalo dalšími a dalšími falešnými kontrolami. Díky specifčnosti pachatele i shodného jména kontrolora Bc. Lubomíra Hlouška pak muže policisté dne 10. 12. 2008 zajistili.

Muž při podaném vysvětlení prokázal perfektní paměť, při popisování jednotlivých skutků. Problematiku živnostenských provozoven měl také důkladně „nastudovanou“, aby vše působilo víc než věrohodně. I jmenování se do postu kontrolora Státní obchodní inspekce mělo svůj smysl. Tato organizace totiž neexistuje. Původcem vzniku nové organizace byla obava, aby policisté muži „na vrub“ nepřipočetli i trestný čin poškozování cizí věci nebo padělání veřejné listiny (výrobou průkazu). Obviněný sázel také na fakt poměrně malých částek uložených pokut i skutečnost, že lidé neradně přiznají chybu a dosvědčí, že byli podvedeni. Podvedený personál provozoven uváděl, že byl překvapen znalostmi zákonů, proto důvěřoval a muže nepodezíral.

Falešný kontrolor „úřadoval“ po celém území Ostravy, například: ve večerce na ulici J. Kotase v Ostravě-Hrabůvce, ve stánku s občerstvením na Porubské ulici v Ostravě-Porubě, v cukrárně na Výškovické ulici v Ostravě-Zábřehu, v prodejně na Mírovém náměstí v Ostravě-Vítkovicích... Dle svých slov měl kontrolovat také prodejny v Opavě, Přerově, Havířově, Karvině. Celkem měl falešný kontrolor, dle svého vyjádření, zkontrolovat 70 provozoven. Z tohoto důvodu žádáme všechny osoby, jejichž provozovny Bc. Lubomír Hloušek, kontrolor Státní obchodní inspekce, zkontroloval a uložil blokové sankce, aby kontaktovali Policii České republiky na lince 158, nebo přímo komisaře ostravské služby kriminální policie a vyšetřování, por. Bc. Radka Haršanyho na tel. 974 726 795. Obviněný se pohybuje na invalidním vozíku, má amputované dolní končetiny.

Nevylučujeme mnohonásobné navýšení podvodně vylákané částky, ani odlišnou kvalifikaci skutku. V současnosti hrozí muži trest odnětí svobody až na tři léta. Rejstřík obviněného je víc než pestrý. Muž byl v minulosti šestnáctkrát odsouzen za majetkovou trestnou činnost, jednou za maření úředního rozhodnutí a jednou za útok na veřejného činitele.

rání. Vzhledem k možnému pobytu v Dominikánské republice byl opakovaně kontaktován rovněž Interpol.

Na policejní útvary otec později zamířil ještě mnohokrát. Policisty informoval o dalších skutečnostech. Pohřešovaný měl být fyzicky napaden v období Vánoc 2007 dvěmi osobami. Pachatelé měli obět' pořezat rozbitou lahví na levé ruce, muž měl být hospitalizován v nemocnici. S otcem pak „zraněný“ hovořil dva dny po propuštění z nemocnice a požádal jej o zaslání peněz. Muž zaslal prostřednictvím Western Union svému synovi částku přesahující 83 700 korun, tedy zhruba 150 000 dominikánských pesos. Díky specifickému procesu zaslání a přebrání peněz bylo zjištěno, že syn peníze vyzvedl v městě Sosua. Vyzvednutí částky syn potvrdil telefonicky otci. Další kontakt s otcem je v půlce února 2008 formou emailové zprávy. Syn vysvětluje, že peníze použil též na zaplacení léčby v nemocnici. Zhruba po třech hodinách jej však měla zatknout policie, neboť měl platit falešnými penězi. Z tohoto důvodu muži „propadla“ zpáteční letenka do Čech, datována 6. ledna 2008. Navíc zranění nemělo být v nemocnici správně ošetřeno a muž byl nucen podstoupit reoperaci ruky. Proto v únoru 2008 žádá pohřešovaný sestřenici bydlící ve Španělsku o zaslání finanční částky ve výši 6 500 euro. Cestou mezinárodní spolupráce pobočky Interpolu Santo Domingo je v červenci 2008 sděleno, že legální pobyt muže v Dominikánské republice nebyl zjištěn. Konstatování této skutečnosti je v rozporu s faktem, že muž měl být hospitalizován v nemocnicích a operován.

Žena kontaktovala emailem otce pohřešovaného, ten peníze poskytl tak, aby byly považovány za půjčku sestřenice a syn o tomto faktu nevěděl. Otec se obával o návratnost peněz, proto částku zaslala žena jako půjčku. Pohřešovaný se měl vrátit do země 14. března 2008.

Dne 1. července 2008 nalezl 70letý muž ve své emailové schránce zprávu psanou anglicky a kontaktoval policisty. Následovaly další emaily. Z jejich obsahu vyplývá, že pohřešovaný byl zadržován neznámými lidmi na nezjištěném místě Dominikánské republiky. Únosci požadují zaslání 50 000 euro s výhrůzkou fyzické likvidace oběti, pokud jim nebude vyhověno. Po několika vzájemných kontaktech formou emailových zpráv zaslal 4. srpna 2008 otec znovu prostřednictvím Western Union částku ve výši 6 000 euro. Odpovědí mu byly instrukce k zaslání zbývajících částky 44 000 euro. V emailech byly otci zaslány také čtyři fotografie zadržovaného syna, který byl zraněn. Jako poslední byla otci zaslána fotografie poklopu kanálu, na němž leží synův prsten. Zadržovaný muž měl být pod tímto poklopem

Únos v Dominikánské republice

Necelý rok zaměstnával nejlepší ostravské kriminalisty závažný případ, jenž byl kvalifikován rovnou jako dva trestné činy – zbavení osobní svobody a braní rukojmí. Zcela výjimečný případ byl objasněn víc než precizní, pečlivou a vytrvalou prací ostravských policistů. Žurnalisté možná nazvou dále popsané stovky hodin „hodinářskou“ či „mravenčí“ práci, nicméně při prověřování byly využity nejen některé specifické, ojedinělé postupy, nejnovější zkoumání a technické analýzy, ale hlavně um a možná i intuice kriminalistů.

Dne 7. dubna 2008 oznámil na Obvodním oddělení Ostrava-Poruba 70letý muž pohřešování svého 45letého syna. Pohřešovaný vycestoval v červnu 2007 do Dominikánské republiky. S otcem byl v telefonickém kontaktu minimálně jednou měsíčně, naposledy rodinu kontaktoval 5. 3. 2008. Otec sdělil, že syn se pohyboval ve městech Sosua a Puerto Plata. Po muži bylo vyhlášeno dne 11. 4. 2008 celostátní pát-

v šachtě zatopené vodou. Fotografie byla doručena 11. 8. 2008 a kontakt s otcem byl takto ukončen.

Otec znovu kontaktoval policisty v listopadu 2008. Ve složce SPAM našel znovu emaily týkající se syna a především zaplacení částky 44 000 dolarů, navýšenou o úroky ve výši 15 000 dolarů. Na výzvy však otec již nereagoval. Na konci listopadu a počátku prosince 2008 byl muž znovu synem kontaktován.

Vzhledem k závažnosti věci pracovali na případu kriminalisté ostravského týmu „násilné trestné činnosti“. Nebezpečnost i vzdálenost činu by možná mohla vyvolat u někoho bezmoc. Pro ostravské kriminalisty však byl případ zřejmě výzvou k osvědčení profesních dovedností. Pátrání se rozběhlo na „plné obrátky“. Naplánované úkony pokryly několik stran spisu. Do prověřování vstoupili další specialisté útvaru zvláštních činností.

Analýzou technických dat pak experti zjistili, že v době, kdy měla být oběť zadržena pachateli, pohřešovaný běžně komunikoval formou emailů se svými přáteli, s bývalým „zaměstnavatelem“. Navíc se registroval na sázkovém serveru, lidé.cz, libimseti.cz a dalších. Je patrné, že komunikace a návštěvy zmíněných serverů byla poslušná a nebyla ničím narušena, jak by to mělo být v případě únosu oběti.

Ani zaslání fotografie nebyly při detailním zkoumání vyhodnoceny tak, jak autor zřejmě zamýšlel. Všechny čtyři fotografie byly pořízeny stejným fotoaparátem, nebyly zhotoveny ve stejném pořadí, v němž byly zaslány. Čtvrtá fotografie poklopu kanálu, jenž má pravděpodobně představovat hrob, byla zhotovena jako druhá! Navíc nečistoty lemuující všechny hrany poklopu a listů v části se zámkem nasvědčovaly tomu, že víko nebylo nikdy otevřeno. Na dalších fotografiích má „zraněný“ při sobě prsten, řetízek a náušnice, i přesto, že dluží peníze a je zadržován. Při detailním zkoumání fotografie muže s podlitinou pod okem je zřejmé, že barevné spektrum hematomu neodpovídá realu. Lze říci, že „pravá“ podlitina není homogenní, má tendenci „stékat“ dolů, zabarvení není této fialové barvy. Ani naznačené „krevní“ stopy na ruce neodpovídají barevnému odstínu lidské krve. Na fotografii s novinami je patrné, že muž vtáhl tváře dovnitř, aby vzbudil pocit vychrtlosti, strádání, bezmoci i strachu. V očích však tyto emoce absentovaly.

Pátrání však probíhalo ve všech oblastech. Vysvětlení podaly další osoby. Klíčovou „rolí“ má jednatelka firmy provozující luxusní noční kluby v Praze. Pohřešovaný odjel do Dominikánské republiky zajistit společnosti pro tyto kluby. Náklady měla pokrýt částka 100 000 korun, která muži byla

poskytnuta. Překvapením již asi nebude emailová žádost o další finanční částky. Jednatelka zaslala 4 000 dolarů a později další 2 000 dolarů. V listopadu 2007 se měla žena dozvědět o potížích muže, vydírání neznámými lidmi. Muži proto přátelsky nabídla zaslání letenky. Pohřešovaný ji však odmítl s odůvodněním, že nevyveze společnosti, zapletl se s místní mafií vyhrožující mu újmou a měl se zde oženit. Žena pochopila, že jednání domnělé oběti je účelové a komunikaci ukončila. Muž má ve svém repertoáru i těžší „kalibr“. Tentokrát argumentoval svízelnou životní situací, oženil se prý, měl se mu narodit syn a ten musí podstoupit operaci. Na emoce měla působit zaslání fotografie dítěte v inkubátoru. Fotografie zaslal s požadavkem zapůjčení peněz známým, mezi nimi byl dokonce i známý jeho otce.

Z prověřování je patrné, že muž využívá dobrotivosti, laskavosti nejen cizích lidí, ale též vlastního otce, vylákal stovky tisíc korun. Pravděpodobně si velmi dobře uvědomuje i skutečnost, že v České republice byl vydán předběžný souhlas k jeho zadržení v květnu 2008. Podezřelý totiž neplní vyživovací povinnost na svou dceru. V minulosti muž stánu také před soudem a dvakrát byl odsouzen.

Možná víc než milion korun pravděpodobně zmizel v rukách muže, který využíval svých nejbližších, zřejmě pouze ve svůj prospěch. Nešťitil se vyžadovat peníze pod těmi nejnečestnějšími, srdceryvnými zámkami... Vzhledem k tomu, že ve věci nejde o podezření z trestného činu, policejní komisař věc odložil. Z oběti se stal podezřelý. Muž zůstává v evidenci celostátně hledaných osob jako podezřelý z trestného činu zanedbání povinné výživy.

Zora – dítě z ostravského babyboxu

Lékařka Městské nemocnice Ostrava-Fifejdy oznámila dne 26. 1. 2009 v 16.15 hodin na linku 158 nález dítěte v babyboxu. Zhruba tříměsíční holčičku někdo umístil do babyboxu Městské nemocnice v Ostravě na Nemocniční ulici. Dítě bylo nalezeno v 16.00 hodin. Zjištěné skutečnosti nenásvědčovaly tomu, že by o dítě nebylo před umístěním do babyboxu pečováno. Holčička dostala jméno „Zora“ a dle vyjádření lékaře nemocnice nebyla zraněná, zanedbaná, zjištěny nebyly ani následky týrání. Dítě bylo čistě oblečeno.

Vzhledem k uvedeným faktům nebylo dáno podezření z protiprávního jednání. Osoba, jež dítě do schránky babyboxu umístila, se nedopouští trestného činu opuštění dítěte či jiného trestného činu. Každopádně svou pravděpodobnou životní krizi řešila nejlepším způsobem, který mohla zvolit, na rozdíl od dalších policisty prověřovaných případů opuštěných dětí.

Dne 2. 2. 2009 oznámil lékař kojeneckého ústavu, kam byla holčička umístěna, že u dítěte byla zjištěna zlomenina ruky. Okamžitě se situace změnila, policie ze zákona musí konat. Komisař zahájil úkony trestního řízení pro trestný čin ublížení na zdraví. Příklad je však velmi detailně sledován médii, což v prvopočátku prověřování věc značně komplikuje. Policisté v tomto výjimečném případě musí objasnit

všechny skutečnosti, jež by mohly nasvědčovat spáchání trestného činu. Mezi nimi je také zjištění identity rodičů dítěte, což je v případech babyboxů, nestandardní úkon.

Štěstí nám však přálo, policisté zjistili 18letou ženu z Havírova, která tvrdila, že je matkou holčičky, prvního vloženého dítěte do babyboxu v Ostravě. Otcem dítěte má být 31letý muž v celostátním systému pátrání, který byl policisty zatčen a v současnosti je ve výkonu trestu za násilnou trestnou činnost.

Policisté musí pokračovat v prověřování velmi rychle, žurnalisté nerespektují prověřování a informace se snaží získat u všech zúčastněných subjektů. Tam kde informace schází, objevují se spekulace. Ihned po zjištění identity předpokládaných rodičů, podají oba vysvětlení, stejně jako možní svědci. Komisař vyžádal znalecký posudek z oboru zdravotnictví k mechanismu vzniku zranění.

Nestandardní postup je zvolen také ve spolupráci s oddělením sociálně právní ochrany dětí, neboť nejdůležitější je hájit urychleně práva dítěte. Nejzásadnějším je pobyt dítěte s rodiči. Z tohoto důvodu je vyžádáno vyšetření a porovnání profilů DNA dítěte „Zora“ a 18leté ženy z Havírova. Znalci z oboru kriminalistiky, odvětví genetiky „obratem“ zjistili, že se jedná o matku a dceru.

V současnosti intenzivně pokračujeme v prověřování trestného činu ublížení na zdraví. Celým prověřováním se prolínal apel na média i veřejnost, zdůrazňující fakt, že policisté standardně nepátrají po identitě dětí vložených do babyboxů a jejich rodičů, kteří takto řeší pravděpodobně svízelnou životní krizi. Ovšem v prvním případě z celkem patnácti dětí odložených do těchto schránek musí policisté prověřit ze zákona možné protiprávní jednání. V kontaktu jsme nejen se zúčastněnými subjekty, kojeneckým ústavem, oddělením sociálně právní ochrany dětí, lékaři i matkou, nýbrž také se zřizovatelem babyboxů. Všichni věříme, že tento ojedinělý případ nezhatí dobrou věc. Každé zachráněné dítě tímto způsobem je „zázrakem“.

V našem ostravském případě se snad vzhledem k okamžité reakci a velmi dobré práci kriminalistů „blýská na lepší časy“. Matka chce totiž dítě zpět, zda tomu tak opravdu bude ukáže čas. Prověřování věci není dosud ukončeno.

XIII. Reprezentační ples Městského ředitelství policie Ostrava

Tradiční, již XIII. Reprezentační ples (letos dokonce dvoudenní), proběhl ve dnech 6. a 7. února 2009 v prostorách Domu kultury Akord v Ostravě-Zábřehu. Ples zahájil ředitel Městského ředitelství policie Ostrava, plk. Mgr. Tomáš Landsfeld. Pro policisty a jejich rodiny pak byl připraven bohatý program, doplněný hudebními i tanečními vstupy. Večery zpestřily i společenské soutěže, tombola, fotografování účastníků. Plesem provedli moderátoři rádia Orion.

Nové posily

Řady ostravských policistů rozšířilo dne 2. 2. 2009 (letos poprvé), jedenáct nových policistů, pět žen a šest mužů. V Ostravě je v současnosti přes 1200 policistů – netrpí nedostatkem policistů. Uchazeči (řádově 30–40 osob), kteří splnili náročné výběrové řízení, nyní v Ostravě „netrpělivě“ čekají na uvolnění místa, aby mohli být přijati do služebního poměru. Uvažujete-li o službě v řadách Policie České republiky, určitě kontaktujte naše pracovnice personálního oddělení, které Vám rády sdělí všechny informace a nabídnou uplatnění v dalších služebních teritoriích. Nově příchozí uchazeči tak nahradí policisty odcházející, dochází k přirozené obměně sil.

Policisty přivítal ředitel Městského ředitelství Policie ČR, plk. Mgr. Tomáš Landsfeld. Nové posily byly seznámeny jak se svým „mateřským“ ředitelstvím, tak s jednotlivými služ-

bami. Po složení služebního slibu se z „civilistů“ stali vrchní referenti v hodnosti strážmistr.

Po úvodní „slavnostní“ části prvního dne noví policisté zamíří na své „mateřské“ útvary. Čeká je i fotografování na služební průkazy, očkování. V dalších dnech jsou vybaveni uniformami i další výstrojí. Všichni ještě možná netuší, co je čeká. Na útvarech se zpočátku „příliš neohřejí“. Brzy nastoupí k prvnímu třítydennímu semináři, kde projdou střeleckou i tělesnou přípravou, naučí se nejdůležitější právní normy. Po absolvování kurzu a přezkoušení jsou strážmistři teprve vybaveni zbraní a služebním průkazem. Nejprve je čeká vzdělávání v policejních školách, které vystřídá výuka v praxi. Únoroví strážmistři absolvují základní výuku v policejní škole Holešov po dobu 6 měsíců. Nejlepší školou je „škola života“. Praktické zkušenosti pak předávají příchozím starší kolegové. Další dva měsíce budou strážmistři vykonávat tzv. řízenou praxi (jeden měsíc ve škole, jeden na útvaru). Po skončení základního vzdělání budou sloužit také tři měsíce v Praze. Až po návratu z hlavního města budou vykonávat službu na svých útvarech. Po třech letech ve službě čeká nováčky „křest ohněm“, služební zkouška.

Teprve čas ukáže, komu se náročná služba stane každodenní samozřejmostí a kdo odejde. Zaznamenali jsme i případ, kdy nováček odešel již po prvním měsíci. Další odejdou po množství probdělých nocí, odsloužených víkendů či rizikovém zákroku, při kterém jsou zraněni. Někteří se ze služby nevrátí nikdy. Věříme, že z dnešních „nováčků“ se v průběhu let stanou specialisté různých služeb, ať již si vyberou pořádkovou, dopravní, kriminální službu či mnohé další.

Ocenění nejlepších ostravských policistů za rok 2008

Dne 3.3.2009 od 15.30 hodin proběhlo slavnostní ocenění nejlepších ostravských policistů za rok 2008. Společenský zážitek zajistě umocnilo i prostředí Divadla loutek na Pivovarské ulici v Ostravě. Celkem 33 nejlepších policistů a občanských zaměstnanců Městského ředitelství policie

Ostrava převzalo ocenění Policista roku, Občanský zaměstnanec roku 2008 i další speciální ocenění.

Akce obohatili i významní hosté, ředitel Krajského ředitelství policie Severomoravského kraje **plk. RNDr. Jaroslav Skřičil**, primátor statutárního města Ostravy **Ing. Petr Kajnar**, představitel samospráv a složek IZS.

Ředitel Městského ředitelství policie Ostrava plk. Mgr. Tomáš Landsfeld ocenil titulem **Policista roku 2008** devět policistů jednotlivých ostravských obvodních oddělení (mezi nimi i dvě ženy). Svým „následovníkům“ zaslal přání v podobě obrazové zdravice také senátor a herec Tomáš Töpfer (v jedné z krásných rolí vrchní strážmistr Arazím z brněnské „pátračky“). Titul **Policista roku 2008** dále získalo též jedenáct policistů ostravské služby kriminální policie

a vyšetřování (mezi nimi opět dvě ženy, komisařky). Jedenáctce kriminalistů popřál brankář FC Baník Antonín Buček. Další čtyři ocenění Policista roku byly uděleny policistům ostatních policejních útvarů (operační středisko, služba kriminalistické techniky, pohotovostní pořádkový odbor).

Pět žen se od března může pyšnit titulem **Občanský zaměstnanec roku 2008**. Speciální kategorie otevřel **por. Ing. Jan Kresta**, komisař ostravské služby kriminální policie a vyšetřování, v kategorii „**Objev roku**“. Ačkoliv je kriminalistou teprve od září 2008, díky své nadstandardní pečlivosti a pracovitosti se brzy vyšvihl mezi starší a zkušenější kolegy.

Za záchranu lidských životů byli nominováni na titul **Příkladný čin roku** dva ostravští policisté, **pprap. Renata Jandová** z pohotovostního pořádkového odboru a **pprap. Radek Nekoranec** z Obvodního oddělení Ostrava-Vítkovice. Oba policisté jsou tak příkladem všem ostatním.

Pprap. Jandová se výrazně podílela na záchraně mladého lidského života.

Vyhrocená situace začala dne 3. 10. 2008, kdy 18letá dívka kolem 14.00 hodiny poslala zprávu SMS svému 19letému příteli. Dívka příteli sdělila svůj záměr odchodu ze života. Policii kontaktovala 38letá matka dívky.

K záchraně mladého lidského života byla zorganizována rozsáhlá pátrací akce. Bylo svoláno zhruba šedesát policistů, městských strážníků, psovodi. Velitel akce situaci nepodceňoval, žádal o vyslání termovize. Policistům ztěžovaly v průběhu akce práci i ztížené povětrnostní podmínky, stmívalo se. Bylo využito také speciální techniky – noktovizorů. Jedné z policistek, pprap. Jandové, se podařilo navázat kontakt s pohřešovanou, dívka připouštěla pouze komunikaci formou SMS zpráv. Propátrávány byly lesy v Ostravě-Třebovíci a břehy Opavice. Značně pomohli strážníci Městské policie Ostrava-Třebovice. Obava o život dívky se zintenzivňovala s uplynulými hodinami i s přibývajícím tmou. Zakročující policisté se podařilo získat důvěru dívky, komunikace SMS zprávami byla přínosnější. Obavy o dívku byly odůvodněné, neboť si dívka před „činem“ opatřila množství léků, které postupně užila.

Komunikace vážla díky stavu dívky, jež vyvolalo množství pozitivních léků. Později sdělila, že nemůže chodit, je ve „špatném“ stavu. Velitel opatření aktivně využíval všech možných technických prostředků. Díky nim bylo vytipováno bližší místo, kde by se měla dívka nacházet. Policisté vstoupili do zalesněné plochy a prohledávali terén metr po metru. Ležící dívka byla nalezena kolem 19.45 hodin v lesním porostu, okamžitě byla přivolána rychlá záchraná

služba. Dívka se svěřila, že užila asi 60 kusů analgetik a byla hospitalizována v nemocnici.

Policistka však aktivně zakročuje stále. Dne 28. ledna 2009 spolu s dalšími kolegy, zachránila 27letého muže, který chtěl ukončit život skokem z mostu na frekventovanou pozemní komunikaci. Zakračující policisté muže nejen zachránili, ale poskytovali mu i první pomoc do příjezdu lékaře rychlé záchranné služby.

(Původní tisková zpráva: Dne 28. 1. 2009, kolem 12.30 hodin, řešili ostravští policisté pokus sebevraždy. 27letý muž překonal zábradlí mostu pro pěší na ulici Českobratrské ve Slezské Ostravě a chtěl ukončit život skokem na frekventovanou pozemní komunikaci. Na místo okamžitě vyrazily policejní hlídky, které se nacházely poblíž místa. Současně byli o události informováni také hasiči, lékař i policejní vyjednaváč. Situace byla dramatická, zasahující policisté věděli, že jde o hodně, na místě byli pouze oni a muž, který pomýšlel na odchod ze života. Muž vrávoral zády k zábradlí na okraji plastové ochrany „trolejí“. Muž byl dezorientovaný, odmítal komunikovat, pravděpodobně byl ovlivněn návykovou či omamnou látkou. Na místě se také nacházela prázdná láhev alkoholu (vodky). Komunikaci se podařilo navázat zakračující policistce, pprap. Renátě Jandové. Muž se svěřil s rodinnými problémy. Po chvíli muž souhlasil s tím, aby se policistka přiblížila, žena se snažila komunikovat vhodně kladenými dotazy. Muž nebyl schopen komunikace a plakal. Po celou dobu vrávoral, jakmile se policistce podařilo přiblížit se k muži, zachytila jej za oděv a společně s dalšími policisty, nstržm. Michalem Kopalem a nprap. Milanem Kudelkou, muži zabránili ve skoku z lávky. Dezorientovaného muže položili na zem, ten nesouvisle sdělil, že si aplikoval nitrožilně pervitin. Během chvíle se tělo začalo zmítat v křečích. Policisté urgovali příjezd rychlé záchranné služby. Mezitím muži poskytli první pomoc, neboť muž nedýchal a neměl hmatný tep. Další dva policisté (nstržm. Jakub Oster, nstržm. Ondřej Novák) ihned provedli kardiopulmonální resuscitaci. Po chvíli došlo k obnovení dechu i tepu na krkavici, muži však v důsledku svalových křečí neustále zapadal jazyk. Zasahující policisté tak museli udržovat životní funkce až do příjezdu lékaře. Po příjezdu rychlé záchranné služby byl muž převezen na urgentní příjem Městské nemocnice Ostrava. V nemocnici byl následně hospitalizován.)

Třináctého února 2009 zakročovala pprap. Jandová při zajištění podnapilého muže, který kolem 14.30 hodin v centru Ostravy, manipuloval se zbraní a mřil na kolemjdoucí. I zajištění podezřelého zvládla vysoce profesionálně. Mys-

lím, že bychom takto mohli pokračovat ještě dlouho, ale není smyslem této tiskové zprávy.

(Původní tisková zpráva: Případ byl zvládnut policisty vysoce profesionálně. Kolem 14.30 hodin dne 13. 2. 2008 byla vyslána policejní hlídka na ulici Matiční v Ostravě, k zajištění podnapilého muže, který v místě manipuloval se zbraní.

Policisté byli instruováni k použití balistických vest a připravenosti k zákroku. 30letý oznamovatel z Ostravy policistům muže popsal a sdělil také trasu, kudy muž odešel. Policisté poblíž křižovatky ulic Sokolská třída a Českobratrská uviděli muže, jenž manipuloval se střelnou zbraní. Protože muž policisty neregistroval, mohli se přiblížit. Zakračující policista pak muže vyzval k odložení zbraně, na to muž zareagoval tak, že poodešel a policistka zřetelně uslyšela zvuk natažení zbraně. Okamžitě informovala svého kolegu. Policista musel použít donucovacího prostředku a znovu muže vyzval k odložení zbraně. Muž na tuto opakovanou výzvu zareagoval a zbraň odložil. Policisté zajistili 28letého muže z Ostravy i plynovou pistoli zn. VALTRO se zásobníkem a 35 ks nábojů.

Muž se odmítl podrobit dechové zkoušce i odběru biologického materiálu ke zjištění alkoholu. Posléze byl umístěn k vystrážlivění na protialkoholní záchytnou stanici.

Procitnutí do „reálu“ nebylo pro muže zřejmě příliš radostné. Policistům sdělil, že v pátek třináctého oslavoval otcovy narozeniny a „popíjel“ slivovici i pivo. Ze svého pozdějšího konání si prý příliš nepamatuje, měl zřejmě „okno“. Zbraň si měl pořídit téhož dne pro svou ochranu.

Muž je podezřelý z přestupku proti občanskému soužití.)

Za příkladný čin roku byl oceněn také pprap. Radek Nekoranec z Obvodního oddělení Ostrava-Vítkovice (nyní skupiny služební kynologie). Kolega okamžitě zareagoval na vzniklou situaci jako profesionál. Dne 18. 4. 2009 zadržel v centru Ostravy pachatele loupeže šperků ze zlatnictví. Podezřelý kolem 16.15 hodin v prodejně zlatnictví na Sokolské třídě uchopil a odstrčil prodavačku takovou intenzitou, až upadla na zem, odcizil z výkladní skříně tři náramky a řetízky za zhruba 53 000 korun. Odcizené věci obviněný uschoval do tašky, o kterou se pak z prodavačkou přetahoval, přičemž došlo k vypadnutí některých šperků. Prodavačku přitlačil na zeď a zakryl jí rukou ústa, aby nevolala o pomoc. Muž pak pomocí dřevěné lišty rozbil sklo výlohy a tímto otvorem vystoupil z prodejny a dal se na útěk. 62letá prodavačka utrpěla drobná poranění, škoda na majetku přesáhla 72 000 korun. V době, kdy 50letý pachatel proskočil otvorem ve skle, způsobil však zranění také sobě. Policista v tu chvíli řídil své vozidlo po ulici Sokolská třída, uslyšel řinkot skla, uviděl ženu volající o pomoc a běžícího muže, další svědci si situace nevšíмали, proto policista ihned zareagoval. Zastavil vozidlo, doběhl muže, z něhož stříkala krev. Muž později zkolaboval, proto policista přivolal pomoc a muže ošetřil, zaškrtil ruku a zastavil tepenné krvácení. Muži tak pravděpodobně zachránil život.

Zlatým hřebem slavnostního odpoledne byl bezpochyby zbrusu nový letošní titul „Image roku“. Historicky prvním oceněným této kategorie je por. Bc. Karel Seszták, komisař služby kriminální policie a vyšetřování Ostrava-Vítkovice. Kriminalista zvolil ke vstupu do manželství víc než společenský oděv, a to uniformu policisty České republiky. Svou příslušnost k Policii snad nemohl projevit vhodnějším způsobem. Svatební

obřad, konaný dne 20. 9. 2008 v prostorách úřadu městského obvodu Slezská Ostrava, se stal nezapomenutelným nejen pro oba novomanžele, ale určitě i pro mnohé další. Sounáležitost s Policií České republiky prokázala zajisté i snoubenka, neboť manžela v uniformě neodmítla. Kriminalista však nadstandardně plní i úkoly na poli pracovním a patří mezi nejlepší. Ačkoliv se stal policistou teprve nedávno, stabilně podává nejlepší výkony.

Řady Městského ředitelství policie Ostrava tvoří naštěstí mnoho schopných žen a mužů na svých místech, kteří neváhají a „pomáhají a chrání“ dnem i nocí. Nelze zmínit všechny výjimečné jedince, letošní tituly určitě získají další nejlepší.

Humorně laděné slavnostní odpoledne vyvrcholilo divadelním představením „Z deníku Ostrava“.

Boj s větrnými mlýny?

Ostravští policisté intenzivně prověřují zavrženíhodná jednání trestné činnosti páchané na seniorech. Pachatelé využívají důvěřivosti dříve narozených lidí a těží z jejich osamělosti. Mnohý senior je vděčný za každý kontakt s jiným člověkem a „vytržení“ z jeho každodenního stereotypu. Pachatelé využívají stáří, neboť někteří senioři si nemohou vzpomenout na popis osoby, mnohdy nesouvisle komunikují.

V loňském roce jsme prověřovali celkem 46 případů, jejichž oběti se stali senioři. Nejstarším poškozeným byl 94letý muž, nejmladší obětí se stala 67letá žena. Ani celková škoda na majetku dříve narozených není zanedbatelná, za loňský rok přesahuje 1 514 000 korun!

V letošním roce jsme do konce února bohužel přijali již patnáct trestních oznámení obětí ve věku od 90 do 75 let. Celková škoda letos přesáhla 494 000 korun. A v neradostné statistické analýze budeme pokračovat, abychom upozornili i tímto způsobem na místa, kde dochází k páčání předmětné činnosti nejčastěji. V Ostravě-Porubě je to ulice Sokolovská, Budovatelská a Opavská, v Ostravě-Mariánských Horách ulice Nedbalova.

Pachatelé využívají již tradičního modu operandi v podobě klasických „historek“. Typickými jsou přeplatky za platby plynu, vody či elektřiny, ve výši 1 000 korun. Pachatel však vždy přichází s bankovkou v nominální hodnotě 5 000 korun. Senior je vždy požádán o vydání čtyř tisíc nazpět. Ostřížím zrakem pachatel sleduje místo uložení peněz, kde pak nepozorovaně a velmi rychle odcizí mnohdy celoživotní úspory oběti. V těchto konkrétních případech platí důrazný apel na potencionální poškozené. **Jakékoliv přeplatky jsou vždy vráceny prostřednictvím platební poukázky (složenky)!**

Druhou záminkou je také zaplacení příspěvků na léky. Pachatelé přicházejí za seniory jako domnělí pracovníci odboru sociálních věcí, úředníci magistrátu či zdravotních pojišťoven. Neustále hojně využíván je rovněž „vnuk“. Pachatelé v telefonním seznamu vyhledávají dříve používaná jména Boleslava, Božena, Anežka, Otýlie, Josefa, Valentin, Věroslav. Osoby pak telefonicky kontaktují s různými „pohádkami“, kdy vnuk potřebuje nutně peníze na opravu či zakoupení auta nebo dárku rodičům a mnohé další. Oběti sdělí, že se nemůžou dostavit sami, ale posílají kamaráda. Nic netušící senior pak desetitisícové částky svěří do rukou cizí osoby.

Novým fenoménem je kontaktování seniorů přímo na uli-

cích v době od 11.00 do 13.00 hodin, kdy na vytipovaných ulicích pachatelé kontaktují seniora s jídlonosičem, jdoucího pro oběd. Záminka, jak se dostat do bytu, je různá. Pomoc s odnesením nákupu, jídla, opsání stavu vodoměru, plynoměru či rozměnění bankovky větší nominální hodnoty za menší. Záměr je vždy stejný, zjistit místo uložení financí oběti a jejich krádež v nestřežené chvíli.

Zaregistrovali jsme také případy fiktivních opravářů výtahů, kteří si nutně potřebovali zapůjčit tužku a papír. Při prověřování věci pak kriminalisté zjistili, že na vývěskách domů byli jeho obyvatelé informováni o skutečnosti realizace oprav výtahů v inkriminované chvíli. Poté, co oběť šla zapůjčit požadované psací prostředky, pachatel v nestřežené chvíli odcizil hotovost.

Další variantou je také domnělá výhra v současnosti probíhající soutěži Orion – Hvězdná soutěž 2009. Soutěž bude probíhat do 27. března 2009. Tým Orion navštěvuje domácnosti pouze v pracovních dnech od 17.00 hodin do 21.00 hodin, nikdy o víkend. Výhra je vždy upravena písemnou formou a **finanční prostředky jsou předány bankovním převodem!** Pracovníci týmu jsou oblečení do oděvu modré barvy s logem Orion, používají vozidlo zn. Opel, rovněž modré barvy, s výrazným logem Orion a symbolem hry Hvězdná soutěž. Tým doprovází kameraman. **Při jakémkoliv podezření kontaktujte Policii České republiky či Městskou policii Ostrava. Senioři v Ostravě mohou telefonovat také na linku Městské policie Ostrava na číslo 800 199 922.** Zásadní je policisty či strážníky opravdu vyrozumět, byť v některých případech tzv. zbytečně, než váhat a neoznámit krádež a únik pachatele.

Oběti se shodují také na popisu pachatelů. Podezřelí jsou vždy seriózně oblečení, dokonce používají brýle, nosí složky s listinami nebo zavazadla tzv. „diplomaty“. Většinou na pachatele čeká poblíž vozidlo a po krádeži urychleně odjíždí z místa činu. Zaznamenali jsme případy, kdy se pachatelky převlékaly do dalšího oděvu hned po krádeži.

Podezřelí této trestné činnosti často migrují, nepáchají protiprávní jednání delší dobu na stejném místě. Důležité je zmínit také fakt vysoké latence této protiprávní činnosti. Mnozí poškození nad menšími škodami mávnou rukou a věc policistům neoznámí. V některých případech se dokonce stydí přiznat krádež i před nejbližšími s odůvodněním, že jsou každodenně varováni médii a stejně „naletěli“.

Víc než v kterémkoliv případě nám pomůže informovanost seniorů a důrazný apel na zásady bezpečného chování. Policisté Městského ředitelství policie Ostrava provedli již desítky besed se seniory v různých klubech či domovech. Vzhledem k opakovanému výskytu této trestné činnosti nabízíme preventivní besedy všem dalším skupinám dříve narozených. Policisté preventivně informační skupiny i kriminalisté, specializující se na tuto konkrétní trestnou činnost, k Vám rádi zavítají. Besedu lze domluvit telefonicky na čísle 974 725 239, nrap. Mgr. Kateřina Šimáková (vrchní inspektorka), nebo přímo u ostravských kriminalistů na tel. 974 726 717 (por. Hurta, por. Kopec). Možný je též kontakt formou emailové zprávy na adrese pvisova@mvr.cz

Reálná je i písemná žádost k rukám nrap. Mgr. Kateřiny Šimákové, Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Severomoravského kraje, preventivně informační skupina Ostrava, 30. dubna 24, 729 21 Ostrava.

Jeden z posledních případů fiktivního vnuka prověřují ostravští kriminalisté. Podezřelého zadrželi krátce po činu (podvodu ve stadiu pokusu). Dne 26. 2. 2009 zazvonil kolem 17.20 hodin v pokoji domu s pečovatelskou službou telefon. Ve sluchátku, jež zvedla 91letá žena, se ozvalo „ahoj babi!“. Seniorka se otázala „to jsi ty Lukášku?“, hlas v telefonu fakt potvrdil. Na babičce pak vnuk požadoval zapůjčení 70 000

korun k zakoupení dárku pro rodiče. Dárek má být překvapením. Oběť však sdělila, že tolik peněz u sebe nemá, proto se domluvili na vydání peněz následný den, kolem 10.00 hodiny. Pachatel však netušil, že v době hovoru je v místnosti se svou matkou také její syn. Ten kontaktoval bratra, otce vnuka Lukáše, a dotázal se na překvapení. Ani otec ani vnuk nic o celé situaci nevěděli. Proto 54letý syn kontaktoval policisty. Na druhý den se z telefonního sluchátka v Ostravě-Mariánských Horách ozvala prosba vnuka, který nemůže k babičce dorazit, ale posílá kamaráda. Tomu měla babička peníze v obálce hodit oknem. Na místě byl 35letý důchodce z Ostravy, tzv. vnukův kamarád, zadržen kriminalisty. Později si vyslechl obvinění pro trestný čin podvodu ve stadiu pokusu a byl vzat do vazby. K věci odmítl vypovídat. Probíhá intenzivní vyšetřování skutku, dosud není vyloučeno ani další protiprávní jednání obviněného.

Opakování je matkou moudrosti, proto znovu každodenní apel. Varujeme seniory, aby do bytu nepouštěli cizí osoby pod žádnou záminkou!

Jak se tedy zachovat?

1. *Buďte maximálně nedůvěřiví k cizím lidem. Nikdy nepouštějte do bytu (domu) cizí osobu! Nikdy neotvírejte automaticky dveře, nevíte-li, kdo je za nimi. Nepouštějte do bytu cizí lidi. I na pohled sympatický člověk nemusí mít vždy dobré úmysly. I pokud Vás cizí člověk oslovuje jménem, popřípadě zná další Vaše osobní informace, nevěřte mu. Z tohoto důvodu je dobré neuvádět na dveřích jednotlivá jména, lepší bude množné číslo, např. Svobodovi. Také není vhodné uvádět na dveřích, zvoncích, akademický titul. Vzbudíte pozornost nenechavců k Vašemu majetku. Nebuďte důvěřiví k podomním prodejcům.*
2. *Všímejte si svého okolí (i Vy můžete být svědkem události). Mějte na viditelném místě všechna potřebná telefonní čísla – Policie ČR, Hasiči, Záchraná služba... Na ulici se nesnažte zabránit útočníkovi, například ve fyzické obraně oběti, bezpečnější je zavolat linku 158.*
3. *Pokud jdeme někam, kde to neznáme, vždy sdělte svůj záměr jiné osobě. Pokud k Vám má přijít cizí člověk, požádejte známého (příbuzného, souseda) o jeho přítomnost u jednání.*
4. *S sebou na nákup noste pouze nejnutnější obnos peněz. Peníze si nenechávejte ve větším množství doma, pokud je nemáte řádně zabezpečeny (např. uzamčeny v trezoru). Existují možnosti bezpečného uložení peněz – banka, pošta, spořitelna... Pokud jdete vybrat větší částku peněz, opět požádejte příbuzného o doprovod. Neinformujte okolí o množství peněz, svého majetku.*
5. *Nenoste dohromady doklad totožnosti (občanský průkaz) spolu s penězi a kreditní kartou. Nenoste je na povrchu nákupních tašek, kabelek. Nechoďte blízko okraje vozovky s taškou přes rameno směrem do silnice, hrozí nebezpečí, kdy pachatel tašku strhne z ramene a odcizí ji. Nikdy nepřijímejte doprovod neznámých lidí. Vyhýbejte se neosídleným místům.*
6. *Pokud používáte kreditní kartu, nepište si PIN na kartu či své doklady. Pachatelé rádi přicházejí za seniory s vymyšlenou verzí určité události. Například, že vyhráli částku peněz a buď chtějí rozměnit bankovku vyšší nominální hodnoty, aby viděli, kde mají starší lidé uschovány peníze, které následně odcizí, nebo další verzí bývá zaplacení určitého manipulačního poplatku k získání vymyšlené výhry. Velmi rozšířenou verzí je i tvrzení, že má senior zaslat peníze vnukovi či někomu z jeho blízkých rodinných příslušníků, který se ocitl v problému (například autonehoda, dluh v zaměstnání apod.).*

Rodokmenový podvodník

Ostravští kriminalisté intenzivně prověřují od března roku 2008 do současnosti, sérii dvanácti případů podvodného jednání dosud neznámého pachatele. Muž páchal protiprávní jednání po celém území Ostravy. Skutek vždy začínal stejně, zazvonil na zvonek opatřený většinou ženským příjmením a při rozhovoru se představil jako vzdálený příbuzný z Jihlavy. Tudíž pokud by zazvonil na zvonek se jmenovkou fiktivní Anny Novákové, představil by se jako Jaroslav Novák z Jihlavy. Muž se vždy představil křestním jménem **Jaroslav**. Další způsob spáchání činů byl ve všech případech obdobný.

Podezřelý navázal s obětí verbální kontakt, sdělil že pro maminku či s ní, sestavuje rodokmen jejich rodiny, tzv. strom života. Pachatel dále uváděl, že kontakt na oslovenou osobu získal v matrikách či archivech. Někdy sdělil, že má bratra v Holandsku, Švýcarsku či jinde, on ani bratr nemají děti, a proto zjišťuje vzdálené příbuzné k sestavení rodokmenu. Vhodně kladenými dotazy mimochodem zjistil některé informace, které pak oběti sdělil jinou formou a vyvolal v ní tak pocit, že tato fakta může znát opravdu jen člen rodiny. Byť vzdálený. Poté, co v dialogu získal různé informace a navázal kontakt, svěřil se muž jakoby náhodou se svou svízelnou situací. Většinou tvrdil, že s maminkou jeli zakoupit rehabilitační pomůcku, maminka na nádraží usnula a byla okradena. Oni teď nemají peníze na cestu zpět do Jihlavy. Oběť pak pachatel ve většině případů vydala finanční částku, v různých hodnotách od několika set korun do několika tisíc (například od 200 – 5000 korun). Celková škoda v prověřovaných případech není vysoká, nedosáhla 16 000 korun, nicméně nebezpečnost tohoto jednání je značná. Pachatel využívá důvěřivosti lidí a „vetře“ se do jejich soukromí.

Ke své osobě dále pan „Jaroslav“ uvedl, že přispívá do různých humoristických časopisů prostřednictvím humorných obrázků. Jako důkaz si vždy zapůjčil tužku i papír a každé oběti nakreslil **naprosto totožný obrázek**. Obrázek pak signoval letopočtem a zkratkou složenou z prvních písmen svého jména, tedy JA, a jednoho až dvou písmen příjmení oběti. V případě naší fiktivní oběti paní Anny Novákové by byl obrázek signován zkratkou **JANO** nebo **JAN**. Obětím nechával kontakt na své trvalé bydliště v Jihlavě, ulici Jana Žižky. Až později poškození většinou zjistili, že tato ulice v Jihlavě neexistuje. Muž mluvil spisovně, byl čistě oblečen, vyvolával

pocit serióznosti. Když hovořil o svých současných „životních nesnázích“, nemocích či okradení, působil víc než věrohodně a u obětí vyvolal soucit.

Intenzivní prověřování ostravských policistů vede k vytipování konkrétní osoby pachatele. V průběhu prověřování policisté zjistili, že v minulosti muž páchal totožným způsobem protiprávní jednání v různých teritoriích republiky. Vzhledem ke zjištěným faktům proto není v současnosti vyloučeno páchání této předmětné činnosti ani v ostatních částech republiky. V některých případech měl muž odejít s malou finanční částkou, nebo neměl získat peníze žádné, předpokládáme proto, že poškození další případy policistům vůbec neoznámili. Kontaktuje-li Vás pan „Jaroslav z Jihlavy“ (pachatel může nyní díky medializaci věci užít i jiného křestního jména a fiktivního bydliště) se záminkou sestavení rodokmenu Vaší rodiny, a dokonce začne kreslit obrázek, okamžitě přivolejte policisty na bezplatném telefonním čísle 158. Poškození či svědci v Ostravě mohou kontaktovat přímo kriminalisty ostravské služby kriminální policie a vyšetřování, por. Hurtu a por. Kopce, na telefonním čísle 974 726 717.

Namátkou lze uvést některé konkrétní prověřované skutky:

Dne 25. 7. 2008, kolem 12.30 hodin kontaktoval 74letou ženu v Ostravě-Porubě, na ulici U Oblouku, muž se záminkou sestavení rodokmenu pro svou matku. Ženě sdělil, že byli okradeni a vylákal od ní částku ve výši 5200 korun. Pachatel přislíbil vrácení peněz, oběti zanechal typický obrázek.

Muž zazvonil také u bytu 73leté ženy v Moravské Ostravě na ulici Gen. Janouška. Modus operandi činu byl totožný, znovu přijel pan Jaroslav z Jihlavy, fiktivní ulice Jana Žižky, matka byla cestou okradena, potřebují peníze na cestu zpět. Tentokrát odešel s částkou 1700 korun, rukopisný obrázek věnoval poškozené.

Další obětí se stala 43letá žena z Moravské Ostravy, Varenské ulice. Faktu, že muž působí víc než věrohodně, nasvědčuje v tomto případě i skutečnost vysokoškolského vzdělání oběti. Muž ženu kontaktoval 14. 12. 2008, rozhovorem strávili asi hodinu (od 13.50 hodin do 14.50 hodin). A znovu zůstal na místě typický obrázek. Ženu „zmátl“ tak dokonale, že s ním dokonce odešla vybrat částku 5 000 korun do bankomatu!

I další žena, 58letá, se s pachatelem vypravila k bankomatu. Muž dne 21. 8. 2008 vylákal částku ve výši 2 000 korun. Obrázek zůstal v bytě na Volgogradské ulici v Ostravě-Zábřehu.

Za všechny informace vedoucí k panu „Jaroslavovi“ děkujeme!

**Mozaiku
ostravských novinek připravila
por. Bc. Gabriela HOLČÁKOVÁ**

ZE ŽIVOTA SEVEROČESKÉ CIZINECKÉ POLICIE

I policisté drželi palce sportovcům

Skokanský areál byl skutečně krásně vyzdobený, nová tribuna však byla prázdná a plná čerstvého sněhu. Desítky organizátorů ve žlutých vestách a mezi nimi černé kombinézy policie. Všude kontroly, poradci, dispečeri. Jednotlivé sportovní týmy jste poznali podle barevných větrovek a nutno dodat, že to byl zástup značkových modelů, které na ulici jen tak nepotkáte. Nejlepší byli fandové z Norska a Italové. Neúnavně mávali vlajkami a povzbuzovali každého, kdo měl zrovna lyže. V pondělí (23. 2.) přijel do areálu pod Ještědem autobus mladých Norů a skupina chtěla postavit stany přímo na louce u běžecké stopy. Unavení se vypotáceli z vozidla a přímo do sněhu pokládali cely a deky, aby se trochu prospali. Pořadatelé je slušně odkázali na nejbližší hotel a oni bez protestů poslechli. V porovnání s našimi fotbalovými fanoušky něco nevídaného. Dopravní a poradenskou službu na přístupových trasách k lyžařským areálům plnili vzorně policisté a nutno dodat, že mnohdy nebylo co závidět. Všude haldy sněhu, nepříjemný vítr a teplý čaj v nedohlednu. I cizinecká policie se v závějích mokrého sněhu neztratila. V běžeckém areálu ve Vestci bylo možné každý den potkat mezinárodní skupinku v policejních uniformách. Německý, polský a český policista procházeli určenou trasu pod lyžařskými můstky a odpovídají turistům na zvědavé otázky. Každý měl jinou nášivku na zádech, jinou policejní hodnost, ale jinak si moc

**Zástupkyně vedoucího ICP Liberec npor. Bc. Janoušková
při kontrole v terénu**

rozuměli. Na jiném místě oko zkušeného policejního operátora nenápadně sledovalo přes mimořádně kvalitní optiku termovize každý pohyb v noční době kolen nových tribun. Moderní policejní vozidla digitálním okem mapovala terén kolem lyžařských můstků a dokladovala klid a pohodu kolem sportovišť. Jediným nevídaným hostem byl statný smec, který o půlnoci vyzkoušel lyžařské stopy a prověřil odpadkové koše kolem stanů VIP. Pokud by snad někdo zavítal do areálu s falešným pasem, vstupenkou či osobní kartou narazil na policejní specialisty ve třech cizineckých schengenbusech. Pojízdna technická laboratoř umožňovala přímo v terénu navázat internetové spojení třeba se specialisty v SRN nebo vyžádat srovnávací kopii dokladu z francouzských hranic. Vybavení vozidel si pochvalovali i novináři, kteří měli možnost nakouknout pod cizineckou pokličku. Vycvičení policejní psi společně s psovody každý večer vinčovali dobrou noc unaveným sportovcům a sami uléhali v pozdních hodinách, když nad zasněženou krajinou zavládl pohádkový klid. Cizinečtí policisté však měli mimořádné úkoly i ve městě Liberci. Každý den kontrolovali 35 místních hotelů a starali se o pobytový režim hostů z celého světa. Během prvního týdne zaznamenali záchyt tří celostátně hledaných osob a do Záchytného zařízení pro cizince v Bělé-Jezové odeslali dva neposlušné Ukrajince.

Každý znal svůj úkol a plnil jej s maximální mírou odpovědnosti. Když měli policisté chvilku volna, drželi palce těm našim. Jména Kožíšek, Razým, Bauer, Koukal si budou dlouho pamatovat. Dýchali stejný severský vzduch a hrdě se hlásili k české vlajce. Takové bylo MS očima cizinecké policie. Věřím, že další poznatky přidají policejní kolegové z jiných součástí MV, kteří se na akci rovněž podíleli.

v záchytném zařízení pro cizince v Bálkové. Nemá doklady, a proto žádá svůj ZÚ v Praze o vydání nového pasu. Cizinecký výjezdní příkaz propadá a on zase riskuje. Pomáhá prodáváním na tržnicích, seznamuje se s novou přítelkyní. V prosinci 2008 se jim narodil syn a on se přece musí postarat o jeho budoucnost. Ochotně odpovídá česky na dotazy policistů a sám sebe označuje za SMOLAŘE. Nežádá pomoc ZÚ a je smířen s případným postihem cizinecké policie. Z důvodu nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života cizince je správní řízení zastaveno dne 20. 2. 2009 a cizinci je dána ještě jedna šance uspořádat si rodinný život. Má zde 3 děti, dvě přítelkyně a spoustu ochotných kamarádů. Policisty ICP Chomutov byl cizinec řádně poučen, aby si v době platnosti výjezdního příkazu (60 dnů) vyřídil na ZÚ nový pas a následně požádal o sloučení rodiny. Česky mluvící cizinec s pokorou slibuje nápravu a odchází z budovy ICP do zasněženého města, aby potěšil svého syna.

Vietnamec neměl doklady, ale rodinu by v ČR rád založil

Na začátku byla banální kontrola cizinecké hlídky 18. 2. 2008 u OD Kaufland v Chomutově. Oslovený cizinec předložil cizí průkaz povolení k pobytu jako vlastní a neutrální výraz v obličeji mu měl zajistit volný odchod. Specialista na portrétní identifikaci Inspektorátu cizinecké policie Chomutov však nezaváhal a doprovodil cizince na základnu, kde policejní záznamy vykreslily cizince jako zkušeného cestovatele s pohnutou minulostí. Otisky prstů rozhodnutí policisty legalizují. Do ČR přijíždí státní příslušník Vietnamu v roce 1989. Chce skutečně poctivě pracovat a několik měsíců se tak chová. Seznamuje se s přítelkyní, zakládá rodinu, stará se o dvě děti. Pohybuje se různě po republice podle toho, kde je práce. Na určitou dobu jej očaroval Hradec Králové, kde začíná pomáhat s převáděním cizinců do SRN. Němečtí policisté zaměřují pozornost na jeho aktivity a cizinec je zadržen na území sousedního státu. Soud v SRN mu vyměřil první trest na dobu 2 let. Po odbykání trestu je převezen do cizineckého tábora, přesné místo si již nepamatuje. V omezeném režimu se mu nelíbí a tak přes zelenou hranici utíká zpět do ČR. Mezi vietnamskou komunitou nachází zastání a bez osobních dokladů opět spekuluje. Zase převádí na objednávku cizince z ČR do SRN. Za každou realizovanou skupinu dostává 200 US dolarů. Není však zrovna vzorným otcem. O děti se moc nestará, a tak se s přítelkyní rozchází. V roce 2000 na základě požadavku SRN je po zadržení v ČR vydán do Německa a opět odsouzen na 2 roky. Vrací se do ČR přes zelenou hranici, tentokrát přes Železnou Rudu, a končí na tři měsíce

Na začátku stál před policisty ve slušivém kulichu mladík z Litvy...

Osobně jsem onoho tvrdohlavého cizince viděl v policejní cele a neřekl bych, že je to násilník. Sportovní postava, na hlavě stále a pořád pruhořaný kulíšek. Skutečnost však byla zcela jiná. Dne 17. 2. 2009 ve 13.50 hod. dvoučlenná policejní hlídka Oddělení doprovodů vlaků Ústí nad Labem v rychlíku ve směru z Prahy do Teplic kontrolovala cizince, který se prokázal litevským pasem. V policejní evidenci byl tento pas označen jako odcizený, proto byl cizinec v Ústí nad Labem vysazen a k ověření pravosti a platnosti cestovního dokladu přivolán specialista na falza z Inspektorátu cizinecké policie Ústí nad Labem. Cizinec se nebrání, nerozumí. Po krátké prověrce bylo na místě zjištěno, že v pasu je vyměněna fotografie. Cizinec byl eskortován do cizinecké cely a případ byl dále řešen jako podezření na padělání a pozměňování veřejné listiny. Za přítomnosti tlumočníka se složitě rozmotával případ svévole a arogance mladého neznámého muže. Pochopil, že

policisté jsou v přesile, a proto mlčí. Na vyzvání neochotně opakuje do protokolu naučená data jiné osoby. „Jsem z Litvy a projíždím jako turista.“ Následně předložil řidičský průkaz k porovnání osobních údajů a vyčkává. Specialista na falza kontruje. Řidičský průkaz je rovněž falešný. „Dobře nejsem státní příslušník Litvy, pocházím z Kazachstánu.“ Cizinec uvádí další jméno. Po ověření otisků prstů však toto jméno přísluší jiné osobě a případ je zase na začátku. Policisté ověřují každou další větu, místo narození, jména osob, pobyt v ČR. Cizinec najednou zaměstnává hned tři policisty, kteří telefonují na různá místa a po kouskách sestavují mozaiku pravdy. Po několika hodinách pod tíhou argumentů se na předloženém tiskopisu objevuje další jméno, tentokrát z Ruska. Muž neochotně doplňuje požadované podrobnosti a všechno koresponduje se jménem pod otisky prstů. „Nejsem Rus, přijel jsem z Kazachstánu.“ Právě jméno prochází policejní evidencí a všechno najednou do sebe zapadá. Cizinec byl v ČR legálně do roku 2004. V Praze měl však velký konflikt se zákonem. Byl odsouzen za násilnou trestnou činnost na 2,5 roku nepodmíněně. Záměrně se vyhýbal nástupu trestu a sháněl novou identitu. Hned několik smyšlených jmen mu dlouho pomáhalo přežít bez úhony. Falešné doklady státu EU byly základem volného pohybu. Na muže byl vydán příkaz k zatčení, proto po zpracování příslušné dokumentace končí v eskortním vozidle. Čeká jej policejní cela v Praze. Falešné doklady, smyšlená jména, maření úředního rozhodnutí, celostátní pátrání. Na začátku příběhu byl ve hledáčku cizinecké policie falešný pas na konci nebezpečný pachatel. První dojem může být často zavádějící. Nepodceňujte žádného nahodilého soka, mějte vždy vlastní scénář, vzájemně si kryjte záda. Slušně, ale důsledně.

Dne 6. 3. 2009 má na stole specialista ICP Chomutov další falešný slovenský pas. V pátek v odpoledních hodinách došlo v Chomutově k dopravní nehodě, v níž účastníkem byl vietnamský státní příslušník s vozidlem tovární značky OPEL VECTRA. Dopravní policie zajistila potřebné úkony a k ověření platnosti a pravosti dokladů cizince byla přizvána hlídka cizinecké policie. Specialista na falza měl ještě v hlavě poslední případ před několika dny a reagoval rychle. Identifikační strana pasu je opět přizpůsobena jiné osobě a cizinec je eskortován na základnu. Opakuje se stejná kontrolní technologie i dotaz na Slovensko. Náhodná dopravní nehoda přihrála cizinecké policii další případ. Řidičský průkaz i pas vykazují znaky padělání a pozměňování. Fotografie cizince byla dodatečně velice profesionálním způsobem vložena pod fólii. Pouze odborník může takový zásah odhalit. Podle razítek byl řidičský průkaz vydán v Bratislavě v roce 2004. Cizinec však nikdy žádný odborný řidičský kurz neabsolvoval. Cestovní doklad byl vydán v Trnavě v roce 2007. Do případu se zapojují i specialisté na falza na ObŘSCP Ústí nad Labem, aby urychlili šetření. Státní zástupce dává pokyn k zahájení policejních úkonů v souladu s cizineckým zákonem. Dokumentován je však i trestný čin padělání a pozměňování veřejné listiny a trestný čin řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění, proto vstupuje do součinnosti i P ČR Chomutov. Kontaktován bude i ZÚ v Praze, aby vypomohl při ustanovení muže bez totožnosti. Evidence otisků Asiata neodhaluje. Cizinec byl eskortován do Záchytného zařízení pro cizince v Bělá-Jezové, kde vyčká na konečné resumé. „To už není náhoda, někdo nám tu pěkně komplikuje život.“ ulevil si cizinecký specialista po několikahodinovém zkoumání zadrženého dokladu. Ze Slovenska k nám přijíždějí Vietnamci s falešnými doklady, a to něco signalizuje. Přínejmenším zvýšenou opatrnost v bankách a v půjčovnách vozidel.

Všechno bylo falešné...

Vietnamský problém začíná gradovat. Falešné kolký, plagáty světových značek, pěstírny marihuany a nyní falešné pasy.

Dne 2. března 2009 zjistila cizinecká hlídka ICP Chomutov na tržnici Hora sv. Šebestiána vietnamského státního příslušníka, který se prokazoval falešným pasem, občankou a řidičským průkazem. Všechny doklady byly zhotoveny pravděpodobně na zakázku na Slovensku s fotografií cizince. Běžný úředník třeba v bance by neměl žádnou šanci falzum zjistit. Dne 14. listopadu loňského roku byl zadržen cizineckou policií ve Vaňově poblíž Ústí nad Labem další Vietnamec s falešným slovenským pasem. I on tenkrát mlčel a nepustil policii žádnou zásadní informaci o zpracovateli. Falešný doklad byl vyhodnocen policejními specialisty jako mimořádně kvalitní.

Připravil
Miroslav VLACH
Oblastní ředitelství
služby cizinecké policie
Ústí nad Labem